

VIRKSOMHETSREGNSKAP 2009 VIRKSOMHETSPLAN 2010

INNHold

S 1	Rapport fra daglig leder	S 13	Kommentar
S 7	Saksstatistikk	S 14	Kalender 2009
S 8	Innvilget opphold i Norge	S 16	Utkast til kalender 2010
S 9	Kommentar til statistikken	S 16	Vedlegg – kopi av 2 brev
S 10	Hvor sakene er meldt fra i 2009	S 17	10.12.09 til Sivilombudsmannen
S 11	Saker etter opprinnelsesland	S 19	06.09.08 til Statsministeren

RAPPORT FRA DAGLIG LEDER

Rådgivningsgruppa i Trondheim er en liten menneskerettighetsorganisasjon som arbeider spesielt med rettighetene til flyktninger og asylsøkere. Vi er en medlemsorganisasjon. Våre tjenester er medlemstjenester. Det er et tjenestetilbud vi mener medlemmene er berettiget til. Derfor er tjenestene gratis. Men vi ber hvert enkelt medlem om å betale 200 kr i året i medlemskontingent.

Tjenestene som en rettighet:

- Det har vært et prinsipp for oss at ingen som søker våre tjenester skal bli avvist. Vi har ikke reklamert for virksomheten. Fordi vellykket reklame ville bety at vi måtte lukke virksomheten. Likevel - i 2009 har det dramatiske skjedd. Etter 4 år med litt over 200 nye saker hvert år, tok det i januar av med 31 nye saker på én måned. Det ble for mye. Ut over våren var det bare én konklusjon, å melde til styret at tilbudet måtte lukkes. Det betyr ikke at antall henvendelser er blitt mindre. Tvert i mot. Det er tragisk å måtte avvise 1 – 2 – 3 opp til 5 nye saker hver dag, samtidig som mange enkeltmennesker og enkeltsaker krever tettere oppfølging og støtte oppmerksomhet. Det er som en lammelse. Fordi behovet stiger, blir mindre gjort.
- Det er regnet som god advokatetikk å vurdere sjansene for å vinne fram før advokaten tar penger av en klient for å føre en sak. Vi orienterer også våre medlemmer om praksisen vi møter og hvor små sjanser den gir. Men med referanse til menneskerett og menneskeverd, som i prinsippet er umistelige størrelser, har vi satset på å gjøre innsats i forhold til hva vi etter de samme menneskerettighetene mener er rett, og ikke etter hva som er sjansene etter asylforvaltningens for tiden gjeldende praksis. Denne har nemlig en tendens til å bevege seg bort, langt bort, fra ideene om menneskeverd og likeverd.

Jeg har omtalt meg som barfotarbeider i menneskerettigheter. Jeg ønsker med det å poengtere et alvorlig og kritisk faktum. Menneskerettighetsarbeideren er ikke definert. Det finnes ingen allmennpraksis i menneskerettigheter. Det finnes ikke krav til utdanning og sertifisering av

allmennpraktikeren. Det finnes ikke stillingshjæmmel, instruks og lønn. En by som Trondheim har ikke en egen menneskerettighetstjeneste. Det finnes ikke rutiner og standarder for å beskrive individets menneskerettighetssituasjon eller menneskerettighetsprofil og utvikling av denne over tid. Det finnes ikke maler for å beskrive krenkelser av enkeltindividets menneskeverd og menneskerettigheter og gradering av alvoret i disse. Det finnes ikke strategier for forebygging av krenkelser.

Menneskerettigheter har faglig fått sin plassering som et juridisk fag med anvendelse av den dømmende makts tankegang og metode. Etter mitt syn og erfaring en feilplassering. Nærmere burde være medisinsens tankegang med å gjøre anamnese og stille diagnose, og eventuelt iverksette behandling og forebygging.

Én grunn til å tenke helse- og sosialfag er at medisin og menneskerettigheter ikke bare er paralleller i tanke, men overlapper hverandre. Det gjelder det spekteret av smerte og lidelser som mennesker påfører hverandre med hensikt. Det gjelder bruken av begrep som tortur eller grusom, umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff. Det gjelder bevisstheten om og samvittigheten for at ved alvorlige krenkelser av menneskeverd og menneskerettigheter påføres smerte og lidelse. Det er ikke mer komplisert enn den bevisstheten en hver av oss har om at å ta bort retten til arbeid, retten til tanke, tro og samvittighet, retten til privatliv, retten til familie osv, ikke bare oppleves som krenkende og fornedrende, men kan påføre både smerte og alvorlige lidelser. Smerten og lidelsens alvor tør være en indikator på eventuelt et mål for krenkelsens alvor.

Noe av det vi de siste årene har arbeidet mer systematisk med, er:

- å kunne kartlegge den enkeltes oppfatning av sin egen menneskerettighetssituasjon til forskjellige tider, altså å gjøre en menneskerettslig anamnese,
- og å kunne se hvordan de ulike krenkelser gir seg utslag i mental, medisinsk og fysisk helse.

I 2006 leverte vi rapporten UDI-arkipelet, som er en undersøkelse av sammenhenger mellom menneskerettigheter og mental helse. Rapporten ble utarbeidet i samarbeid med 3 asylsøkende leger på Heimdal asylmottak.

I etterkant av rapporten har vi gjort våre første henvendelser til helsemyndighetene om asylsøkertilværelsen som et helseproblem. Dette er ikke ukontroversielt. Det dreier seg om viten norske myndigheter har og anvender systematisk – ikke for å beskytte mot den slags, men for å advare, true og tvinge. Jf prinsippet om innvandringspolitiske hensyn og anvendelsen av innvandringspolitiske og allmennpreventive tiltak. Jf siste valgkamp hvor de rødgrønne og de borgerlige var samstemte i løfter om nye skremmende tiltak for å stoppe tilstrømningen av asylsøkere.

Vi har i vår kontakt og samarbeid med lengeværende asylsøkere fått mange tilbakemeldinger om at asylsøkertilværelsen kan oppleves som tortur. I 2002 tok Gro Hillestad Thune initiativ til hva som ble en undersøkelse og utredning om hvor vidt lang tid i mottak var i konflikt med EMK 3, det vil si den Europeiske Menneskerettighetskonvensjonens artikkel om tortur. Utlendingsdirektoratet satte ned et utvalg som etter fattig evne gjorde en utredning som konkluderte med at det måtte være en grense. Hvorpå kommunalministeren grep inn og varslet fra at ingen skulle kunne få seg til oppholds bare ved å være lenge nok. Hun lot innføre nye innvandringspolitiske tiltak, mellom de bortfall av norskundervisning og bortfall av botilbud. Som et ekstra signal om ikke å prøve seg, startet iverksettelsen med å sende lederen for *”Uretturnerbare asylsøkere i Norge”* forhåndsvarsel om utvisning.

Det er ikke ukontroversielt. Vi erfarer at vi ved å arbeide med begrepene og ta dem til analyse og anvendelse i forhold til norsk forvaltning og norsk politikk, rører ved et dogme og et tabu:

- Dogmet er at menneskerettighetene er ivaretatt i Norge.
- Tabuet er å ta menneskerettighetene i bruk som analyseredskap og å konfrontere krenkelsene.

Vi erfarte fort det selvfølgelig, at kvinner utsettes for andre krenkelser enn menn. Spørreinstrumentene vi brukte i undersøkelsen om UDI-arkipelet, fanget ikke opp kjønnsforfølgelse. I det videre arbeidet ble dannet *Snøballkvinnene – organisasjon for kjønnsforfulgte kvinner*. Samtidig har kjønnsforfølgelse av kvinner vært et gjennomgående tema i konferanseprogrammet vårt. Etter hvert har dermed utkrystallisert seg prosjektet "*Kvinner og jenter, menneskerettigheter og mental, medisinsk og fysisk helse*". Nye spørreinstrumenter ble tatt i bruk. I løpet av 2009 kunne vi levere de første rapportene.

Den første rapporten ble lagt fram på Torg for Likeverd i juni. Jeg kalte den *ALLTID REDD*. Den summerte opp 13 strukturerte intervjuer med jenter fra Etiopia og Eritrea. Den andre ble lagt fram på konferansen om ytringsfrihet i august. Jeg kalte den *I don't want to talk about it*. Den summerte opp 13 strukturerte intervjuer med jenter fra 10 forskjellige land i 3 forskjellige verdensdeler. Vi arbeider nå med materiale til den tredje rapporten. Jeg håper å kunne legge den fram under Snøballkvinneuka i mars.

Det dreier seg om undersøkelser, utredninger og rapporter som ikke har vært ønsket og ikke har vært bestilt. Rapportene er gjennom fylkesmannen formelt overlevert norske styresmakter, uten at vi så langt har fått noen tilbakemelding. Formelt er varsler en ønsket størrelse. Men det er formelt. Vi opplever et svært så virksomt varselvern – taushet. De strukturerte intervjuene og rapportene blir sendt inn som saksdokumenter i forbindelse med jentenes asylsaker. Etter hvert som Utlendingsnemnda slår fast at de ikke inneholder noe nytt og henviser til tidligere begrunnelser, klager vi til Sivilombudsmannen med det samme materialet.

Parallelt med nevnte rapporter skriver leder av Snøballkvinnene, Rabia Sadiq Khan videre på sin rapport fra Heimdal asylmottak, som inneholder case studies fra hennes tid som asylsøker og helsekontakt på mottaket.

I løpet av 2009 har vi hatt gleden av samarbeid med *Barnestemmene*, som er en gruppe flerkulturelle familier med barn som risikerer å bli fratatt den ene av foreldrene sine, og som kjemper for disse barnas rettigheter. Den nye Utlendingsloven stiller i § 70 et krav til forholdsmessighet:

En utlending kan ikke utvises dersom det i betraktning av forholdets alvor og utlendingens tilknytning til riket vil være et uforholdsmessig tiltak overfor utlendingen selv eller de nærmeste familiemedlemmene. I saker som berører barn, skal barnets beste være et grunnleggende hensyn.

Det er dette som er barnestemmenes poeng. At overgrepet det er mot et barn å bli frarøvet sin pappa eller mamma, er udelt mye alvorligere enn overgrepet denne har gjort mot Norge ved i en periode å ha vært uten lovlig opphold. Overgrepet mot barnet vil være reelt. Overgrepet mot Norge er formelt.

Personlig opplever jeg *Barnestemmene* som en gruppe usedvanlig sterke mennesker, noe som gjør at urettferdigheten, dramatikken og fortvilelsen blir tydelig. Vi må imidlertid også være oppmerksomme på alle de som ikke er så sterke og gir etter for presset og lar seg oppløse uten synlig dramatik. Konvensjonen om Sivile og Politiske Rettigheter, art 23 sier:

1. *Familien er den naturlige og grunnleggende samfunnsenhet, og har krav på beskyttelse av samfunnet og staten.*

2. *Menn og kvinner i gifteferdig alder har rett til å stifte ekteskap og danne familie.*

3. *Intet ekteskap må inngås uten de fremtidige ektefellers frie samtykke.*

Vi ser det etter menneskerettighetene betenkelige fenomen, familiedannelser som ikke får beskyttelse, men bekjempes av samfunnet og staten. Av innvandringspolitiske hensyn.

Vi har i løpet av 2009 startet arbeidet med å utrede situasjonen for en annen utsatt gruppe, funksjonshemmede asylsøkere. Det har foreløpig resultert i en rapport vi har kalt ***Funksjonshemninger og menneskerettigheter***. Dette er en samling av case studies med refleksjoner. Denne ble lagt fram på konferanse om frihet fra frykt og nød i oktober. Vi forsøker videre å anvende rapporten som saksdokument i enkeltsaker, men uten at den så langt er funnet verdt å ta hensyn til. Menneskeverd, likeverd og drøfting av likeverd ligger, slik vi erfarer, utenfor forvaltningens rutiner å forholde seg til.

Utlendingsdirektoratet og Utlendingsnemnda markerer ofte at vurderingene deres er fremtidsrettet. Spørsmålet er ikke den forfølgelsen asylsøkeren har erfart, men den han eller hun risikerer ved retur. Når det gjelder fremtidsrettet vurdering, pleier vi på vår side ofte å referere til torturkonvensjonens artikkel 3.2, som gir en anvisning om hvordan fremtiden skal vurderes. Det er sjelden forvaltningen følger denne:

For the purpose of determining whether there are such grounds, the competent authorities shall take into account all relevant considerations including, where applicable, the existence in the State concerned of a consistent pattern of gross, flagrant or mass violations of human rights.

Våren 2008 gjorde vi i et samarbeid med asylsøkere fra Iran et forsøk på å snu våre instrumenter, fra den krenkede mot krenkeren. For å vurdere risiko for forfølgelse, er det, jf siterte, viktig å se om det er et gjennomført mønster for alvorlige, skamløse eller omfattende krenkelser av menneskerettighetene. Iran viste seg å være et sørgelig godt eksempel. Khomeini selv tegnet mønsteret da han var i eksil i Kerbala. Strukturene ble bygd opp helt i samsvar. Grovt krenkende handlinger ble religiøst begrunnet rutine.

Vi la fram funnene på seminar i mai 2008. *"Barbariske strukturer og ondskapens banalitet."* I forlengelse av dette har vi forsøkt å bringe over til UDI og UNE at noen slike mønstre av krenkelser faktisk er definert med navn, og hvor vi bl.a. har forsøkt å ta dette opp som problematikk i forbindelse med flere ikke avsluttede folkemord, slik som i Tsjetsjenia, Darfur, Nuba Mountains og Store sjøers region.

Noe av det vi i våre undersøkelser forsøker å gjøre, er å beskrive slike mønstre, slik de er erfart av asylsøkerne selv, og slik vi finner beskrevet fra andre kilder. Noe som fort skinte i øynene, var at når slike mønstre skulle beskrives, var det viktig å se forbi det krenkende enkeltindividet, og på den strukturen krenkeren representerer. Fordi alvorlige krenkelser av menneskeverd og menneskerettigheter hører til det Verdenserklæringen i sin innledning omtaler som barbariske handlinger, og med referanse til Hanna Arendts beskrivelse av ondskapens banalitet, bruker vi som overskrift: *Barbariske handlinger og ondskapens banalitet*.

Et mektig apropos fikk vi av en reportasje som ble vist på NRK for kort tid siden:

Kva skjedde i Abu Graib?

Dokumentar. Vi får intervju med ansatte som var med på torturen og historiene til de som ble torturert.

Reportasjen åpnet med en henvisning til Milgrams eksperiment; forsøkspersonenes villighet til å påføre andre forsøkspersoner alvorlige elektriske sjokk for å teste innvirkningen på deres læreevne.

Personene som ble intervjuet i programmet, virket alle sympatiske. Handlingene de hadde utført, var forferdelige. Men de utførte sine oppdrag lojalt og etter beste evne. Den overordnede strukturen holdt (selvfølgelig) seg selv ansvarsfri.

Med Hanna Arendts, Milgram og Abu Graib som referanse. Vi observerer et interessant fenomen; mennesker som er trent til lojalitet overfor sin struktur eller part, til fortrenghet av samvittighet og ansvarsbevissthet i forhold til etiske prinsipper i samsvar med menneskeverd, likeverd og menneskerettigheter. Lojaliteten er blind.

Med referanse til våre norske hjemlige skandaler med jødeparagraf og behandling av samer og tatere, utviklingshemmede, barn og psykisk syke i institusjon, tyskertøser, naziunger, landsvikere osv, er det nærliggende å tro at en hver organisasjon har potensiale til å utvikle seg i barbarisk retning. Dette presiseres fordi jeg mener å se ny slik skandale under utvikling i norsk politikk, forvaltning og befolkning – de innvandringspolitiske hensyn. Selv bruker jeg betegnelsen asylhygiene. At denne asylhygiene fungerer som et europeisk prosjekt, gjør ikke skandalen mindre.

Dette presiseres fordi slik utvikling må bremses, reverseres og forebygges. Det er en prosess og en formidabel pedagogisk oppgave å trene opp nok våken samvittighet og ansvarsbevissthet til å reversere slik utvikling.

Jeg vil bemerke konstellasjonen av psykologi, grovt aksentuert:

- Det mennesket som er utsatt for krenkelser og lider – svært ofte diagnostisert med et post traumatisk stress syndrom
- Den utøvende krenker – det lojale og hjernevaskede individ
- Den overordnede maktstruktur – med Vår Herresyndromet

Menneskerettigheter er bygd på prinsipper om menneskeverd og likeverd. Her ser vi psyke i forhold til ulike posisjoner, individpsykologi og massepsykologi. Med et interessant spørsmål i seg – hvor i dette finner vi det syke sinn?

Vi ville så gjerne etablere et *Midt-Norsk senter for menneskerettigheter*, hvor vi kunne ansette mennesker til opptrening og kvalifisering som profesjonelle menneskerettighetsarbeidere, allmennpraktikere i menneskerett.

Vi er stoppet av økonomien. Vi har de siste årene hatt 135.000 kr i tilskudd fra Trondheim kommune. Dette dekker husleie og kopiering. Porto og telefon dekkes av medlemskontingent. Alt arbeid er frivillig. For å kunne ansette folk og trene dem opp, trengs det lønnsmidler. Men IMDI og Inkluderingsdepartementet har vært konsekvente med å avslå våre søknader.

For 2010 har vi ikke søkt. I 2009 var vi nødt til å lukke tjenestetilbudet. Daglig leder har gitt opp tanken med Rådgivningsgruppa som administrasjon å utvikle et Midt-Norsk senter for menneskerettigheter og trene opp profesjonelle menneskerettighetsarbeidere.

Nå gjelder det 3 ting:

- å videreføre de prosjektene vi er i gang med,
- å videreføre konferanseprogrammet med Snøballkvinneuke og Torg for Likeverd om våren og konferanser om ytringsfrihet, frihet fra frykt og nød og trosfrihet om høsten
- å ta vare på og sikre arkivet og de erfaringene og de kunnskapene som der er samlet

Jeg vil tro det er et verdifullt arkiv med dokumentasjon av et mørkt kapittel i nyere norsk menneskerettighetshistorie. Det dreier seg om over 2000 enkeltsaker med anslagsvis 3000 mennesker. I tillegg noen tusen sider med diverse utredninger.

Det gjenstår å nevne at vi i løpet av året:

- har hatt arrangementer sammen med Kurdistans fredsforening
- har holdt appeller for tamilene ved to forskjellige arrangementer
- har vært konsulent og har holdt appeller ved forskjellige stadier i planlegging og bygging av vietnamesisk buddhistisk tempel
- har vært med på arrangementer med Somalisk Velferdsforening
- har vært med å arrangere møter med representanter fra *Plateforme Congolaise contre la Corruption et l'Impunité* – som er et eksilprosjekt for Kongo Brazzaville

På de følgende sidene legges fram rapport og statistikk over saksarbeidet 2009, knyttet sammen med saksarbeidet de 13 foregående år. Det dreier seg om mer enn 2300 saker.

Erfaring og undersøkelser

I et slikt saksarbeid ligger omfattende erfaring. Disse erfaringene forsøker vi å strukturere og høste lærdom av. Ofte gjør vi dette som spesielt rettede undersøkelser. Et eksempel er det som er beskrevet ovenfor, studiet av sammenhenger mellom menneskerettigheter og helse.

Konferanseprogram

Undersøkelsene forsøker vi å følge opp i et spesielt konferanseprogram. Dette er samtidig en årlig gjennomgang av menneskerettighetene Jf Kalender 2009 og Kalender 2010.

Om våren er temaet Likeverd:

- Snøballkvinneuka i mars og
- Torg for likeverd i juni i tilknytning til Wergelands fødselsdag.

Om høsten er temaet de grunnleggende 4 friheter, med

- Konferanse om ytringsfrihet i august,
- Konferanse om frihet fra frykt og nød i oktober og
- Konferanse om trosfrihet i desember.

I tillegg har vi hvert år:

- Årsmøte, vanligvis siste lørdagen i januar
- Seminar rundt 9. mai
- Markering av Menneskerettighetsdagen 10. desember

Styret samles jevnlig til styremøter. Det er en meget interessant forsamling, med en mangfoldig erfaring å høste kunnskap fra, og i besittelse av mye visdom. Det er muligens ikke et organisasjonseffektivt organ, men til gjengjeld en svært god referansegruppe. Ved siden av at den representerer et mangfold – styreleder fra Iran, Nestleder fra Pakistan, Økonomiansvarlig fra Kongo Brazzaville, styremedlemmer fra Afghanistan, Rwanda og Sudan.

SAKSSTATISTIKK

1997	
Ved årsskiftet ble det videreført	6 saker fra 95 96 saker fra 96
I løpet av året ble journalført	111 saker fra 97
I alt var til behandling	206 saker

1998	
Ved årsskiftet ble det overført	4 saker fra 95 56 saker fra 96 80 saker fra 97
I løpet av året ble det journalført	115 saker fra 98
I alt var det til behandling	225 saker

1999	
Ved årsskiftet ble det overført	27 saker fra 96 31 saker fra 97 95 saker fra 98
I løpet av året ble det journalført	124 saker fra 99
I alt var til behandling	227 saker

2000	
Ved årsskiftet ble det overført	22 saker fra 96 28 saker fra 97 55 saker fra 98 95 saker fra 99 155 saker fra 00
I alt var til behandling	355 saker

2001	
Ved årsskiftet ble det overført	2 saker fra 96 10 saker fra 98 57 saker fra 99 119 saker fra 00
I løpet av året ble journalført	164 saker fra 01
I tillegg ble reaktivisert	7 saker
I alt var til behandling	359 saker

2002	
Ved årsskiftet ble det overført	1 saker fra 96 7 saker fra 98 36 saker fra 99 81 saker fra 00 128 saker fra 01
I løpet av året ble det journalført	196 saker fra 02
I tillegg ble reaktivisert	3 saker
I alt var til behandling	452 saker

2003	
Ved årsskiftet ble det overført	1 saker fra 96 5 saker fra 98 14 saker fra 99 59 saker fra 00 62 saker fra 01 126 saker fra 02
I løpet av året ble det journalført	170 saker fra 03
I alt var til behandling	437 saker

2004	
Ved årsskiftet ble det overført	1 saker fra 96 6 saker fra 98 7 saker fra 99 36 saker fra 00 40 saker fra 01 66 saker fra 02 123 saker fra 03
I løpet av året ble det journalført	206 saker fra 04
I alt var til behandling	485 saker

2005	
Ved årsskiftet ble det overført	1 saker fra 96 2 saker fra 98 1 saker fra 99 7 saker fra 00 23 saker fra 01 33 saker fra 02 74 saker fra 03 175 saker fra 04
I løpet av året ble journalført	211 saker fra 05
I alt var til behandling	527 saker

2006	
Ved årsskiftet ble overført	1 saker fra 96 2 saker fra 98 1 saker fra 99 1 saker fra 00 9 saker fra 01 17 saker fra 02 43 saker fra 03 115 saker fra 04 170 saker fra 05
I løpet av året ble det journalført	195 saker fra 06
I alt var til behandling	554 saker

2007	
Ved årsskiftet ble overført	1 saker fra 96 2 saker fra 98 1 saker fra 99 1 saker fra 00 6 saker fra 01 6 saker fra 02 11 saker fra 03 54 saker fra 04 100 saker fra 05 145 saker fra 06
I løpet av året ble det journalført	209 saker fra 07
I alt var til behandling	534 saker

2008	
Ved årsskiftet ble det overført	1 saker fra 00 5 saker fra 01 5 saker fra 02 6 saker fra 03 35 saker fra 04 85 saker fra 05 118 saker fra 06 171 saker fra 07
I løpet av året ble journalført	212 saker fra 08
I alt var til behandling	638 saker

2009	
Ved årsskiftet ble det overført	1 saker fra 00 4 saker fra 01 5 saker fra 02 5 saker fra 03 20 saker fra 04 57 saker fra 05 90 saker fra 06 136 saker fra 07 172 saker fra 08
Til sammen videreføres til 2009	490 varme saker

I disse 12 årene er journalført	2068 saker
I 1996 ble journalført	215 saker
I alt	2283 saker

For årene 1986 – 1995 har vi ikke utarbeidet statistikk

Ved årsskiftet 2009 – 2010 ble det overført	1 saker fra 2000
	4 saker fra 2001
	4 saker fra 2002
	4 saker fra 2003
	12 saker fra 2004
	42 saker fra 2005
	62 saker fra 2006
	73 saker fra 2007
	122 saker fra 2008
	85 saker fra 2009

Til sammen overføres til 2010	409 saker
-------------------------------	-----------

I alt i år 2009 var det 118 nye journalførte saker, av disse:

- 64 saker om asyl eller utvisning
 - 43 av disse hadde endelig vedtak
 - 11 var på klagestadiet
 - 10 var til første gangs behandling – 2 ble meldt fra Ilseng fengsel
- 3 nye MUF-saker
- 8 saker var om familiegjenforening
 - 5 av disse måtte vi hjelpe til med å purre, klage eller begjære omgjort
 - 3 av dem måtte vi hjelpe til med å skrive søknad med mer.
- 3 saker gjaldt sosiale problemer
- 5 saker gjaldt statsborgerskap, pass og lignende
- 1 saker var samlesaker eller generelle saker

INNVILGET OPPHOLD I NORGE

Sak fra år	Familiegjenforening			Etter søknad om asyl			Oppholdstillatelse		
	M	K	B	Asyl M	K	B	M	K	B
2000							1		
2003							1	1	2
2004				1	2	1	2		
2005							2	1	2
2006	1		2				4	1	2
2007		1	4	1			5	2	1
2008	1	1	1				5	1	2
2009				1					
	2	2	7	3	2	1	20	6	9
Til sammen		25 menn	10 kvinner	og 17 barn			I alt 52 personer		

Dermed blir de siste 8 års statistikk:

- 2002 93 personer
 - 2003 57 personer
 - 2004 85 personer
 - 2005 84 personer
 - 2006 67 personer
 - 2007 106 personer
 - 2008 85 personer
 - 2009 52 personer
- Til sammen 629 personer på 8 år

KOMMENTAR TIL STATISTIKKEN

Statistikken gjenspeiler en betydelig klimaendring. Denne gangen gjelder det endringer i det politiske klima, de endringene som også viste seg i valgkampen i høst.

Noe av det som ga utslag på statistikken i 2007 og 2008, var en ny forskriftsbestemmelse vedrørende barn. Stortingsrepresentantene Holmås, Lysbakken, Kleppa og Skjælaaen meldte i 2003-2004 bekymring for barn som hadde vært lenge i mottak. De ønsket ny saksgjennomgang med sterk presumpsjon om at oppholdstillatelse skulle innvilges. Forslaget ble tatt opp igjen av representantene Tørresdal og Lilletun i 2005-2006. Statsrådets tilsvarende bemerkelsesverdige:

En slik løsning vil signalisere at dersom barnefamilier "holder ut" lenge nok, vil man til slutt få oppholdstillatelse. Dette vil igjen medføre en fare for at foreldre bruker barna som et virkemiddel for å få oppholdstillatelse.

Men initiativet medvirket til en forskriftsendring hvor barns tilknytning til Norge skal vektlegges og hvor terskelen er blitt noe lavere enn før. Det ga utslag på statistikkene for 2007 og 2008, men lavere enn forventet. I 2008 så vi hvordan bestemmelsen ble vannet ut til at den i 2009 er blitt en ikkebestemmelse, en av de mange hvilende omsorgsparagrafer.

For et år siden kunne vi skrive:

Noe annet som har gitt utslag, er saker fra Afghanistan. Vi minnes sultestreiken i 2005 og pilegrimsmarsjen i 2006 og politiaksjonen mot pilegrimene. Etter det har UNE og UDI gitt seg i kast med å følge UNHCRs anbefalinger når det gjelder farlig geografi og farlig konvertering til kristendom. Systemet er påvirkelig. Det som imidlertid er påtakelig, er at nesten ingen av de afghanske flyktningene som har konvertert, blir innrømmet å være kristne.

Barn og asylsøkere fra Afghanistan. Systemet er påvirkelig. Men det sitter langt inne. Tilbaketog som de nevnte, fungerer som taktiske konsesjoner i forhold til en utvikling som er ubønhørlig.

I valget for 12 år siden, var det politiske klimaet et annet. Da var også asylpolitikken en del av valget, men med et annet fortegn. Da ble det utsendelsesstopp, mens den nye justisministeren, Aud Inger Aure, personlig gjennomgikk sak etter sak. Den gang sukket ekspedisjonssjefen, Terje Sjøggestad, til meg i telefonen at Justisministeren brukte lang tid for å lære.

(Allerede Odd Einar Dørum som overtok da Aud Inger Aure blei sjuk i 1999, representerte et hardere klima. Jf MUF-vedtaket. Som kuriositet kan nevnes at før MUF-vedtaket var en av tankene man arbeidet med, en luftbro til Irak med kurdiske asylsøkere – slik som ble testet ut nå i høst.)

Når det gjelder Irak, har systemet latt seg påvirke noe. De fleste av de siste og gjenværende MUFerne har fått opphold. Dette har imidlertid gitt seg lite utslag på vår statistikk, fordi vi etter hvert har ført ut MUFere vi har mistet kontakt med.

Påvirkningen har imidlertid ikke vært omfattende. UNHCR som er den internasjonalt anerkjente faglige autoriteten, har anbefalt at asylsøkere fra de fleste områdene i Irak får beskyttelse. Dette er en vurdering og anbefaling norske myndigheter ser blankt bort fra. Av innvandringspolitiske hensyn. Og hvor mange av de avviste tildeles karakteristikk som lite troverdige og dess like.

HVOR SAKENE ER MELDT FRA I 2009

MIDT-NORGE

	Saker	Menn	Kv	Barn
Sør-Trøndelag				
Trondheim	46	34	18	11
Kyrksæterøra	4	4	3	4
Støren	1	1		
Nord-Trøndelag				
Levanger	6	2	4	
Inderøy	1	1		
Namsos	2	2		
Leksvik	1	1	1	1
Møre og Romsdal				
Tingvoll	5	2	3	3
Sunnalsøra	3	2	3	3
Molde	2	1	3	1
Til sammen	71	50	35	23

NORD-NORGE

	Saker	Menn	Kv	Barn
Nordland				
Rognan	1	1	1	2
Sandnessjøen	2	2		
Narvik	1	1		
Brønnøysund	1		1	
Til sammen	5	4	2	2

OSLO, AKERSHUS OG BUSKERUD

	Saker	Menn	Kv	Barn
Oslo	1	1		
Akershus				
Rælingen	1	1	2	
Nannestad	1	1		
Buskerud				
Lier	1	1		
Drammen	1		1	2
Til sammen	5	4	3	2

VESTLANDET

	Saker	Menn	Kv	Barn
Sogn og Fjordane				
Sogndal	1		1	
Hordaland				
Bømlo	1	1		
Stord	1	1		
Rogaland				

Stavanger	1		1
Til sammen	4	2	2

AGDER OG TELEMARK

	Saker	Menn	Kv	Barn
Vest-Agder				
Kristiansand	1	1		
Aust-Agder				
Birkeland	5	4	5	8
Telemark				
Larvik	1	1		
Til sammen	7	6	5	8

INDRE ØSTLANDET

	Saker	Menn	Kv	Barn
Oppland				
Østre Gausdal	1	1		
Dombås	1	1		
Lom	1	1	1	
Vinstra	1		1	
Vestre Slidre	1	1		
Hedmark				
Ilseeng	2	2		
Til sammen	7	6	2	

OPPSUMMERT

- 99 nye saker, med
 - 72 menn
 - 49 kvinner
 - 35 barn

- Fra 15 fylker
- Fra 32 forskjellige kommuner

I tillegg er journalført 19 temasaker og samlesaker, slik at det i alt er journalført 118 nye saker

I 2005 ble journalført til sammen 211 saker
 I 2006 ble journalført til sammen 195 saker
 I 2007 ble journalført til sammen 209 saker
 I 2008 ble journalført til sammen 212 saker

I 2009 vokste saksmengden så voldsomt at vi måtte si stopp, ingen nye saker. Presset på kontoret har fortsatt vært så stort at vi ikke har hatt mulighet for å åpne for nye saker

SAKER ETTER OPPRINNELSESLAND

Dette er regnskap over saker som føres videre ved årsskiftet, samesaker unntatt.

EUROPA	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	
Russland	2	1	2							5
Tsjetsjenia	1	4	1	2		1				9
Moldova	1					1				2
Azerbajdjan	2	1	1	1						5
Kosovo	9	5		1						15
Albania				2						2
	15	11	4	6		2				38

SENTRAL-ASIA	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	
Afghanistan	13	14	20	8	3	1				59
Kirgisistan			3							3
Usbekistan										
Kasakhstan		3								3
	13	17	23	8	3	1				65

ØST-ASIA	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	
Vietnam		2								2
Sri Lanka		2		1						3
Nepal			1							1
Bangladesh				1						1
Burma		1								1
		5	1	2						8

MIDT-ØSTEN	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2000 2001	
Irak	12	22	5	10	2	1			1	53
Palestinere	2	1	10		1					14
Iran	7	11	10	5	9	4				46
Syria		1								1
Tyrkia	1	2								3
	22	37	25	15	12	5			1	117

ØST-AFRIKA	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	
Somalia	2	2	1	6	3					14
Etiopia	5	7	3	4	13	1	2		4	39
Eritrea	2	1	1	2		1	2			9
Burundi	2	1	1	1	1	1		1		8
Rwanda	2	2		1						5
Uganda		1								1
	13	14	6	14	17	3	4	1	4	76

VEST-AFRIKA	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001
Angola	3								3
DR Kongo	5	10	1	1					17
Kongo Brazzaville	1	2	1						4
Gabon		1							1
Kamerun	1	5	1	3					10
Nigeria	6	6	2	2	3			1	20
Benin			1						1
Elfenbenskysten	2		1						3
Liberia	1								1
Sierra Leone		1	2						3
Guinea Conakry	2	2		2					6
	21	27	9	8	3			1	69

NORD-AFRIKA	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001
Sudan		2	2	3				2	9
Libya	1	2							3
Algerie			1						1
Tunis			1						1
Niger	1			1		1			3
Marokko	1	1							2
	3	5	4	4		1		2	19

	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2000 2001
Til sammen	87	116	72	57	35	12	4	4	5 392

392 saker fra 43 forskjellige land.

- 38 saker fra Europa,
 - 21 fra tidligere Sovjetunionen, hvor vi merker oss Tsjetsjenia og Aserbajdsjan
 - 17 er fra tidligere Jugoslavia, og hvor vi merker oss Kosovo. Mange av sakene gjelder kosovoserbere som norske myndigheter vil sende til Serbia
- 65 saker fra Sentral-Asia; hvorav 59 fra Afghanistan. Dette er flyktninger som har kommet etter den norskstøttede invasjonen i Afghanistan. Det er nærliggende å tro at invasjonen er medvirkende årsak til akkurat denne flyktningestrømmen.
- 8 saker fra Øst-Asia
- 117 saker fra Midt-Østen, hvorav
 - 53 fra Irak, de fleste har kommet etter invasjonen i 2003. Vi aner en årsakssammenheng også her. UNHCR anbefaler at de gis beskyttelse
 - 46 fra Iran, et land hvor den postrevolusjonære terrorperioden nå har vart i mer enn 30 år, men hvor det øynes en grønnfarget omveltning – det er en meget farlig situasjon. Jf revolusjonen for 31 år siden.
 - 14 palestinere, en liten påminnelse om Midt-Østens største og pinligste flyktningetragedie
- 76 saker fra Øst-Afrika, hvorav
 - 14 fra Somalia, et land uten stat å søke beskyttelse hos,
 - 48 fra Etiopia og Eritrea: Her har vi mange av de lengstværende asylsøkerne, mennesker som er sagt å være ulovlige og som derfor er strippet for alle rettigheter og som jevnt over lider under dette.
 - 13 fra Burundi og Rwanda. Det er naturlig å regne disse sammen med flyktningene fra Kongo (DRC)

- 69 saker fra Vest-Afrika, hvorav
 - 17 fra DR Kongo. Kongo, Rwanda, Burundi. Et felles krigskompleks. Jf alliansen Kagame Kabila, jf alle kommersielle interesser. Hvor mange dreptede – 6 millioner? Hvor mange voldtatte? Vi aner at mange asylsøkere herfra kan ha hatt grunn til å flykte
 - 20 fra Nigeria. Somalia, Palestina, Afghanistan, Irak, Kongo, .. Serien med stater som har kollapset er lang. Den avspeiles i flyktningestrømmen. Nigeria har potensiale i seg til å bli en neste. Kollaps og fraksjonering. Det anes årsaker til at mennesker flykter.
 - 10 fra Kamerun. Kamerun er et meget komplisert land.
- 19 saker fra Nord-Afrika, hvorav
 - 9 fra Sudan. Sudan er også et komplisert land.

KOMMENTAR

Vi ser at 60 av sakene er fra 2005 eller eldre. For et år siden var det mer enn dobbelt så mange. Vi har i løpet av året ført ut mange saker som vi har mistet kontakt med. Én dukket opp igjen etter henvendelse fra sykehuset; alvorlig psykose og schizofreni. Vi ser det som et eksempel på hvordan mennesker kan brytes ned når de lever uten menneskeverd og menneskerettigheter.

Av de 60 sakene er:

- 2 fra Europa, (Tsjetsjenia og Moldova)
- 4 fra Afghanistan
- 18 fra Midt-Østen,
 - 4 fra Irak
 - 1 palestiner
 - 13 fra Iran
- 29 fra Øst-Afrika, hvor vi spesielt noterer:
 - 3 fra Somalia
 - 20 fra Etiopia og 3 fra Eritrea
 - 3 fra Burundi
- 4 fra Nigeria
- 1 fra Niger og 2 fra Sudan

Med de etiopiske, eritreiske og iranske asylsøkerne som eksempler. Selv mener vi, og mener å ha påvist, at de fleste er absolutt berettiget til beskyttelse. Men hvor de i Norge, som i andre europeiske land, møter en meget avvisende holdning. Den praktiske begrunnelsen er: *”Vi kan ikke ta imot så mange.”* Ut fra innvandringspolitiske og allmennpreventive hensyn iverksettes tiltak for å advare andre mot å komme til Norge for å søke asyl. Dermed fanges de i norsk asylfelle. Fordi Norge, selv om våre myndigheter i mange år har forsøkt å påtvinge hjemlandene å ta imot dem, ikke har funnet noen rutine for tvangsreturnering.

Displasserte mennesker. Vi ville, i salig Pater Pirés ånd, gjerne sett iverksatt et program med individuelle planer for å normalisere den enkeltes liv, finne en trygg plassering med mulighet for meningsfylt virke og sosial tilhørighet. Nå er de satt i en situasjon hvor mange brytes ned som mennesker, mentalt, fysisk og noen også moralsk. Vi mener dette, i tråd med hensikten å advare tredjeperson mot å komme til Norge, fungerer som tortur slik det er definert i torturkonvensjonens artikkel 1, jf Konvensjonen om sivile og politiske rettigheter, art 7, jf EMK art 3. Det bør ikke være tvil om at behandlingen dekkes av uttrykkene, grusom, nedverdiggende og umenneskelig.

KALENDER 2009

Lørdag 31.01.09 Rådgivningsgruppa og Snøballkvinnene – Årsmøter

Kl 10 – 12 Seminar Virksomhetsplan for 2009
 Kl 13 – 15 Årsmøte Rådgivningsgruppa
 Kl 15 – 16 Årsmøtemiddag
 Kl 16 – 18 Årsmøte Snøballkvinnene

26.02. - 01.03.09 Besøk av Benjamin Tungamani, Congo Brazzaville

Fredag 27.02 – kl 13 Lunsjmøte – Fellesrådet, Oslo
 Møte Transparency
 Lørdag 28.02 – kl 17 Møte i Trondheim spesielt med mennesker fra Congo og Congo

02.03. – 08.03.09 Snøballkvinneuka 2009 - *Er det slik det er?*

Tirsdag 03.03 – kl 1930 Mariam Rasouli *En kvinnestemme fra Afghanistan.*
 Torsdag 05.03 – kl 1830 Rådgivningsgruppa *De utstøtte*
 Rapport fra prosjektet *"Kvinner og Jenter, Menneskerettigheter, og Mental, Medisinsk og Fysisk Helse"*.
 Lørdag 07.03. kl 12 – 15 Seminar *Viktig viten å hente. Hvem skal vi spørre videre? Hvordan? og Hvorfor?*

Søndag 8. mars Snøballkvinnene feirer dagen med demonstrasjon og fest.

05.05. – 08.05.09

Hva nå?

Skal arbeidet føres videre? Eller skal det avvikles?

Barfotarbeideren er 70 år. Det er uansvarlig å fortsette uten en stabil og kvalifisert reserve. For å videreføre, er vi avhengig av finansiering. Kort og godt – finansiering.

Tirsdag 05.05 kl 18 – 21 Menneskerettighetsarbeideren
 Torsdag 07.05 kl 18 – 21 Tanken om et Midt-Norsk Senter for Menneskerettigheter
 Fredag 08.05 kl 17 – 21 Vi feirer dagen før dagen med seminar og meddag

17.06 – 20.06.09

Torg for likeverd

Onsdag 17.06 Rabia Sadiq Khan *I mottakets vold – Rapport fra et asylmottak*
 Bernt Hauge *ALLTID REDD – Første delrapport Kvinner og Jenter ..*
 Mariam Rasouli *Fortellinger fra Kvinneliv i Afghanistan*
 Torsdag 18.06 Bernt Hauge *Om kvinner og andre slaver*
 Marthe Olaisen m.fl. *Barnestemmene – kampanje for også våre barns rett til familie*
 Fredag 19.06 Bernt Hauge *Til oppgjør med innvandringspolitiske hensyn og barnefaglig unnfallenhet.*
 Fredag 19.06 og lørdag 20.06 *Veien videre – visjoner ved korsvegen*

21.08 – 23.08.09 Konferanse om ytringsfrihet

- Fredag 21.08 **Barnestemmene** *Hvem formidler og hvem hører barnas stemme?*
- Lørdag 22.08 Rabia Sadiq Khan *Beskyttet eller utsatt? Fordom eller respekt?*
 Philip Njaru *Report from Hove Camp*
 Bernt Hauge *I don't want to talk about it – andre delrapport*
 Philip Njaru *Women are not protected in my country*
 Philip Njaru *Victim of torture – Report from Cameroon*
- Fredag 23.08 Mariam Rasouli *Kvinneliv I Afghanistan*

01.10. – 03.10.09 Konferanse om frihet fra frykt og nød

- Torsdag 01.10 **Barnestemmene** *Hvem formidler og hvem hører barnas stemme?*
- Fredag 02.10 Bernt Hauge *Funksjonshemmede og menneskeverd – Første rapport*

01.12.09 Konferanse om trosfrihet

- Tirsdag 01.12. Drøftingstema *Retten til beskyttelse – Retten til å beskytte*
 Én gang betød gjestfrihet at gjesten var beskyttet, at verten om nødvendig beskyttet gjesten med sitt liv. En gang var det slik at gudshuset var hellig. I det hellige rommet var du beskyttet. Mennesker som kommer til Norge for å søke beskyttelse. Angår det bare staten, eller angår det også deg og meg? Angår det tro og livssyn? Angår det tros- og livssynssamfunnet?
- Bernt Hauge *"Enhver har rett ..."*
Individ, religion og livssyn, menneskerettigheter og demokrati. Med verdenserklæringen som veileder

10.12.09 Menneskerettighetsdagen

Dette var året vi ikke markerte menneskerettighetsdagen. Med tidenes største sikkerhetsopplegg i Oslo, og med en vidunderlig rettferdiggjøring av krigen, fra lederen av verdens førende krigsmakt, var det letteste å være taus.

16.12.09 En asylsøker fra Irak

- Onsdag 16.12 Navnløs asylsøker Premiere på bildeprogram
IRAK
6000 års kultur (og ukultur)
6 års ukultur

UTKAST TIL KALENDER 2010

Lørdag 30.01.10	Rådgivningsgruppa og Snøballkvinnene – Årsmøter
	Kl 11 – 13 Seminar Virksomhetsplan for 2009
	Kl 1330 – 15 Årsmøte Rådgivningsgruppa
	Kl 15 – 16 Årsmøte i Snøballkvinnene
	Kl 16 – 18 Årsmøtemiddag
07.03. – 08.03.10	Snøballkvinneuka 2010
07.05. – 09.05.10	For 65 år siden sa vi ”Aldri mer!” - til hva?
17.06 – 20.06.10	Torg for likeverd
20.08 – 23.08.10	Konferanse om ytringsfrihet
01.10. – 03.10.10	Konferanse om frihet fra frykt og nød
01.12.10	Konferanse om trosfrihet
10.12.09	Menneskerettighetsdagen

Tanken er å følge opp med å fylle ut kalenderen etter hvert, slik at den ved årets slutt fungerer som en rapport over året møte- og konferanseprogram.

VEDLEGG

Rådgivningsgruppa i Trondheim er en liten menneskerettighetsorganisasjon som spesielt arbeider med rettighetene til flyktninger og asylsøkere. Som virksomhetsregnskapet viser; det dreier seg om rettigheter som krymper. Norge har, som andre land, en skambelagt historie med nedverdiggelse og utdrivelse av uønskede grupper. Nå erfarer vi renselsens mekanismer fra nært hold; nye uønskede grupper som forsøker å vinne innpass og få beskyttelse i vår verdensdel og vårt land. Det er ingen god erfaring. Vi opplever en historie som gjentar seg, igjen, ingen hemninger. Alle de tingene vi sa nei til i 1945. Jeg legger ved kopi av 2 brev som viser våre anstrengelser for å varsle om styggedommen:

- 10.12.09 Til Sivilombudsmannen – *Refleksjoner på Menneskerettighetsdagen*
- 06.09.08 Åpent brev til Statsminister Jens Stoltenberg

Trondheim 01.01.10
For Rådgivningsgruppa i Trondheim

Bernt Hauge
Daglig leder

Rådgivningsgruppa i Trondheim

Rådgivningsgruppa i Trondheim
Menneskerettighetshuset
Fjordgata 62, 7010 Trondheim
Telefon 73 80 64 95 faks 73 80 64 91
Kontortid: mandag - fredag 09.00 - 17.00
Org nr 988 732 419

Trondheim, 10. desember 2009

SIVILOMBUDSMANNEN
PB 3, SENTRUM
0101 OSLO

REFLEKSJONER PÅ MENNESKERETTIGHETSDAGEN SKREVET SOM VEDLEGG TIL KLAGER I SAKER OM ALVORLIGE KRENKELSER AV MENNESKERETTIGHETENE TIL KVINNER, BARN, FUNKSJONSHEMMEDE OG ANDRE UTSATTE GRUPPER

Jeg vokste opp i rasehygienens tid. Men den angikk meg ikke, og jeg kunne leve vel med den. Nå sitter jeg på fremskutt observasjonspost i en asylhygiene på stigende kurve. Det er skremmende når landets politi kaller inn til pressekonferanse for å gjøre rede for dagens massedeportasjon av asylsøkere og landets justisminister ikke bare støtter opp, men varsler at dette bare er en begynnelse. Det er skremmende når landets presse og kringkasting lar seg bruke til å spre den velregisserte forestillingen til alt folket. Det er skremmende når ingen av de pressen henter kritiske uttalelser fra, politikere og menneskerettighetsorganisasjoner, reagerer over metode, kun over vurdering, hvor vidt det var de riktige som ble sendt – til riktig sted. Slike metoder er noe av det vi sa aldri mer til i 1945. Det var noe av det vi skulle forebygge da et FN ble dannet, bygd på menneskerettighetene. Det hører til det vi sa aldri mer til, - eller var det ikke det?

Jeg har i løpet av dette halvåret lest gjennom 3 bøker som jeg vil oppgi som referanse:

- Bernt Eide og Ellen Aanesen – **Nasjonens barn** – Conflux forlag 2008
- Helle Aarnes – **Tyskerjentene** – *Historiene vi aldri ble fortalt* – Gyldendal norsk forlag 2009
- Ingerid Hagen – **Oppgjørets time** – *Om landsviksoppgjørets skyggesider* – Spartacus forlag 2009

Nasjonens barn er taterne. Bøkene forteller en norsk forvaltningshistorie i synd og skam. Eksemplene føyer seg i hverandre i en lang rekke, hvor vi med stikkord kan nevne Jødeparagrafen, fornorskningen av samene, ulike institusjonsbehandling av mennesker i oppdragelsesanstalt, barneomsorg, eldreomsorg, omsorg for åndssvake osv. osv Et spesielt uhyggelig minne som ved slik anledning vekkes opp, er norsk forvaltnings medvirkning til å samle inn jøder under krigen, internere dem og overlevere dem tyske myndigheter på kaia i Oslo for uttransportering.

Grunnen til å ta fram disse eksemplene og henviser til disse bøkene, er at jeg ser mønstre som gjentar seg. Det jeg observerer i asylforvaltningen, er eksakt det samme som ovennevnte forfattere bringer til dokumentasjon. Det dreier seg om grupper man utvikler fiendebilder av, og som man samler folket i opinion mot og til bekjempelse av. Jf den siste valgkampens

tverrpolitiske engasjement og enighet i målet og oppgaven å fordrive dette ondet.

”Innvandringspolitiske hensyn” – Slik lyder navnet på tidens hissigste jødeparagraf i Norge.

I *”Oppgjørets time”* gjør Ingerid Hagen bl.a. rede for de mange varsler om og protester mot overgrepene som skjedde, og hvordan varslene ikke bare ble fortiet, men ofte kriminalisert. Det ser ut til å høre med til mønsteret at etiske varslingsknapper blir satt ut av funksjon.

Vi belaster for tiden Sivilombudsmannen med mange klager, knyttet til rapportene

- Bernt Hauge 17.06.09 **ALLTID REDD** – Første delrapport i et prosjekt om *kvinner og jenter, menneskerettigheter og mental, medisinsk og fysisk helse* strukturerte intervju med 13 kvinner fra Etiopia og Eritrea
- Bernt Hauge 22.08.09 **I don't want to talk about it** – Andre delrapport i et prosjekt om *kvinner og jenter, menneskerettigheter og mental, medisinsk og fysisk helse* – strukturerte intervju med 13 kvinner og jenter fra 10 forskjellige land i Europa, Asia og Afrika
- Bernt Hauge, 11.07.09 – 27.09.09 **funksjonshemninger og menneskeverd**

Rapportene er et forsøk på å beskrive og dokumentere alvorlige krenkelser av menneskerettigheter og mønstre av alvorlige krenkelser av menneskerettigheter til svake og utsatte grupper av asylsøkere. Noe jeg vil påpeke som betenkelig, er forvaltningens demonstrative vilje og mandat til å videreføre de enkeltes karrierer som krenkede, i bagatellisering av og forakt for krenkelser de har erfart og risikerer og i de direkte krenkelsene de må utholde, bl.a. som erklært advarsel til andre mot å søke asyl i Norge. Alvorlige og omfattende krenkelser av menneskerettigheter i allmennpreventiv hensikt har til tider vært betegnet som terror.

Det er kun en flik av et stort teppe vi makter å lette på. Men vi ber om at det vi her forsøker å sette lys på, blir sett med det alvor det fortjener. Fordi teppet det gjelder, er stort, og det er stygt det som er under, så stort og stygt at verken Norge eller våre europeiske samarbeidspartnere burde være bekjent av det som siviliserte nasjoner.

De to første rapportene er gjennom fylkesmannen videreformidlet til Storting, departementer og underliggende forvaltning, men uten at vi foreløpig har registrert respons. Vi formidler fortløpende intervju og rapporter til Utlendingsnemnda som dokumentasjon i de enkelte sakene, men uten at vi foreløpig har registrert respons.

Jeg mener vi gjør et seriøst arbeid og er av den formening at forvaltningen har en plikt til å ta dokumentasjon av denne karakter på alvor, både generelt og i hver enkelt sak. Derfor våre klager.

De tre bøkene viser historisk gjennomgang og analyser av alvorlige mønstre av krenkelser av menneskerettighetene. Det er gjennomgang gjort i ettertid. Mitt håp er å få tatt slike varsel høytidelig mens uvesenet enda er i utvikling og vekst og farlig for vår sivilisasjon. Og jeg håper at Sivilombudsmannen i så måte kan fungere som varslingsknapp.

Med hilsen

For Rådgivningsgruppa i Trondheim

Bernt Hauge

Rådgivningsgruppa i Trondheim

Rådgivningsgruppa i Trondheim
Menneskerettighetshuset
Fjordgata 62, 7010 Trondheim
Telefon 73 80 64 95 faks 73 80 64 91
Kontortid: mandag - fredag 09.00 - 17.00
Org nr 988 732 419

Trondheim, 06.09.08

ÅPNET BREV TIL STATSMINISTER JENS STOLTENBERG

Det er med sorg, sjokk og harme jeg fanger opp de nye innstramningene i norsk flyktningepolitikk.

Det er ikke mer humant å lage større stengsler. Det er ikke mer humant å behandle folk så dårlig at andre skal bli skremt. Det er ikke riktig måte å vinne stemmer fra FrP på å kle seg i deres klær og politikk. Det er et utgammelt demagogisk triks å samle oppslutning, popularitet og stemmer på å stigmatisere spesielle grupper, erklære fiendskap, ekskludere og/eller bekjempe. Demagogiens vei kan være effektiv, men det er ikke en riktig vei.

I Wergelandåret, året vi bejubler vår første og mest intense menneskerettighetsaktivist og hans kamp mot jødeparagrafen og andre fortredeligheter, passer det ekstra dårlig. Det harmonerer dårlig med at vi i år har et Mangfoldår. Det harmonerer dertil dårlig med at vi i år skal markere 60 års jubileum for Verdenserklæringen for menneskerettigheter, og med den det idegrunnlaget FN-pakten bygger på.

Rettere og klokere og mer respektabelt vil være å vise holdning, vise at man står for disse menneskenes likeverd, at man respekterer deres frykt, og at man markerer innsats for å hjelpe dem til en tilværelse hvor de kan gjenvinne grunnleggende menneskerettigheter og et verdig liv.

Jeg minner om hva som har skapt den aktuelle flyktningestrømmen fra Irak. Vi var med på det. Vi er formodentlig den nasjonen som tjener mest på den samme krigen. Tilsvarende vår rolle i Afghanistan. Vi har også hatt vår historiske rolle i Etiopia og Eritrea. Osv. Det er ikke mer enn anstendig at vi tåler litt av flyktningetrykket.

Jeg, Bernt Hauge, er daglig leder i en liten menneskerettighetsorganisasjon som arbeider spesielt med rettighetene til flyktninger og asylsøkere. Jeg vokste opp under rasehygienens tid, men den angikk meg ikke. Jeg lærte godt om de lidelser og den tapperhet vi kan skille med fra andre verdenskrig. Jeg forsto først i ettertid om de mindre ærefulle trekkene, samarbeidet om uttransporteringen av jødene, slaveleirene og, ikke minst, utrenskningen av tyskertøser og lebensbornunger, stigmatiseringen av naziunger. Nå sitter jeg på fremskutt observasjonspost for en asylhygiene på stigende kurve. Vær snill, medvirk ikke du til å gjøre kurven brattere.

Asylforvaltningen har *Innvandringspolitiske hensyn* som overordnet begrep. Slik det anvendes, er det et renskåret hygienisk begrep. Dine innstramninger er i kategorien

Innvandringspolitiske tiltak. Vær oppmerksom på faren i slike begreper. De har i seg et enormt vekstpotensiale. Målsetningen vil alltid ligge forbi det nivået man er på. Et dyktig og lojalt og med det voksende byråkrati fanges nødvendigvis inn i en utviklingsspiral i forhold. Det skjedde med rasehygien. Det skjer med asylhygien.

Merk den samsvarende bruken av uttrykkene *allmennpreventive hensyn* og *allmennpreventive tiltak*, uttrykk som Erna Solberg visste å identifisere seg og Bondevikregjeringen med. Som skremmel ble asylsøkere behandlet dårlig, andre lands journalister ble invitert til reportasjer og å vise sine reportasjer som skremselfilmer i hjemlandene. Hun bruker selv uttrykket og fremhever det i ettertid som forbilledlig. Som allmennpreventive tiltak ble fjernet norskundervisningen og muligheten og retten til å bo etter at endelig vedtak var fattet. Den viktigste effekten var store utslag i livskvalitet og helse.

Vær oppmerksomme på at ordparet *innvandringspolitiske hensyn* og *allmennpreventive hensyn*, sammen med *og andre hensyn*, er egnet til å veie opp for en hver menneskerettighet, også retten til beskyttelse. Det er for eksempel standard avveining i asylsaker hvor barn er involvert. Barnekonvensjonens prinsipp om barnets beste faller konsekvent når slik avveining gjøres. Uten at barnets beste blir regnet opp.

Vår egen verdenskrig varte litt over 5 år. Den var uendelig lang. I dag sendte jeg til Utlendingsnemnda en henvendelse om bl.a. et lite barn som har vært i asylsøkeriltværelsen i akkurat så lang tid. Jeg sendte samtidig forespørsel/oppfordring til Barneombudet om å kartlegge hvilke belastninger unger i norsk asylsøkeriltværelse erverver seg over tid, og hvilken beredskap de vil ha i forhold til det samfunnet de forventes å returnere til.

Min erfaring er generelt at asylsøkeriltværelsen er et helseproblem, og jeg er redd for at den er ment å være et helseproblem, Jf uttrykkene *innvandringspolitiske hensyn* og *innvandringspolitiske tiltak*. Jeg benytter anledningen til å tale de lengeværende og ureturnerbare sak. Poenget her skal ikke være det negative asylvedtaket, selv om det i de fleste av sakene jeg har arbeidet med, er fattet ut fra en gjeldende praksis som mer spiller det innvandringspolitiske og preventive enn asylkriterier og menneskelige hensyn. Poenget er at disse støtes ut i en tiltværelse hvor de er strippet for menneskelige rettigheter, og hvor det å interneres omtales som tilbud. Vi registrerer at de fleste betakker seg for tilbudet og lever uten fast bopel, løsgjengere, svart. Jeg kan orientere om gjennomgående elendighet, mentalt og ofte fysisk nedbrutt helse. Gjennomgående lider de forferdelig. Vi har i dette land utviklet en mekanisme som skaper ikke bare en underkaste, men en voksende gruppe kasteløse, urørbare, urene.

Den offentlige rasehygien, slik den ble gjennomført mot taterne, varte fra 1860 årene, fram til ca 1970. Det ser ut til at den var upåvirket av andre verdenskrig. Den var ustoppelig og hadde en uhyggelig vekst i seg. Den offentlige samvittigheten trådte først inn i ettertid, da Bondevikregjeringene gjorde et (viktig) nummer av å be om unnskyldning. Nå er vi inne i en asylhygiene med en uhyggelig vekst i seg. Det menneskerettslige behovet er at den offentlige samvittigheten aktiveres og tas til anvendelse.

Med hilsen
For Rådgivningsgruppa i Trondheim

Bernt Hauge